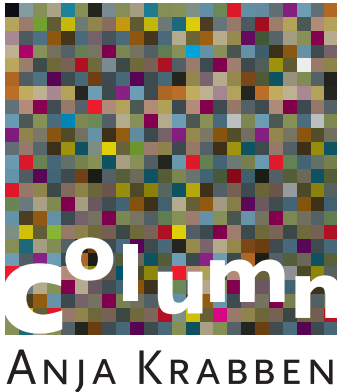

Gooi die bostulp of knoflookpad in de strijd!

De vorige directeur van De Nieuwe Ooster in Amsterdam liet regelmatig met trots weten dat haar begraafplaats was uitgeroepen tot de groenste begraafplaats van Nederland! (Dat uitroepteken hoorde je haar ook uitspreken.) En wel door vakblad *De Begraafplaats*.

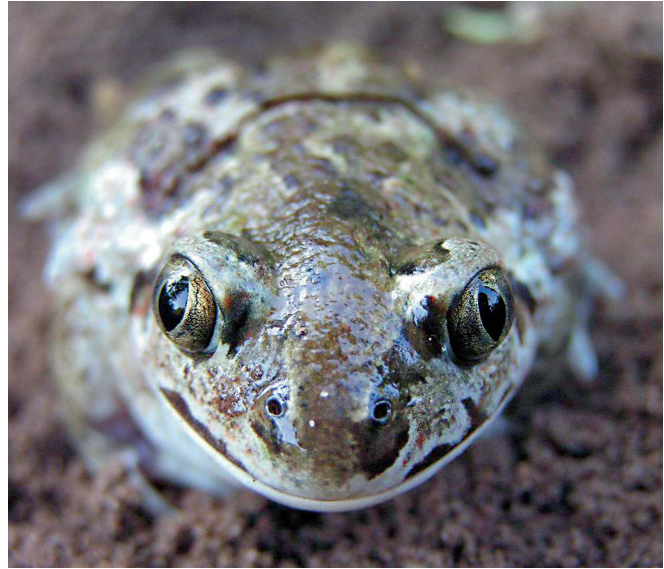
Dat was waar. In 2009 hadden we een themanummer over groene begraafplaatsen

en we besloten enkele 'deskundigen', waaronder de hele redactie van *De Begraafplaats*, hun 10 groenste begraafplaatsen te laten kiezen, en daaruit werd een algemene top-10 samengesteld. De Nieuwe Ooster stond op 1, Kranenburg in Zwolle op 2 en Moscowa, in Arnhem en Westerveld in Driehuis gezamenlijk op de derde plaats.

Is De Nieuwe Ooster nu echt de groenste begraafplaats van Nederland? Vast niet. Er zullen ongetwijfeld begraafplaatsen zijn die groener of even groen zijn. Het was een uitverkiezing door slechts zes mensen die uiteraard niet elke begraafplaats bezocht hadden. En door *De Begraafplaats* ook meer als leuk en speels onderdeel van het themanummer gepresenteerd, dan als een serieus onderzoek naar de groenste begraafplaatsen van Nederland. Maar de directeur had groot gelijk het bij wijze van spreken met trots van de daken te schreeuwen. Want zo doe je dat, pr maken voor je begraafplaats. Zonder te liegen, maar aan te grijpen wat op je pad komt en dit te gebruiken bij het zo positief mogelijk naar buiten brengen van je begraafplaats.

Dit jaar staat de Week van *de Begraafplaats* (28 mei t/m zondag 5 juni) in het teken van flora en fauna, het thema is 'Verborgen tuinen van Nederland.' Elk tuinblad laat ons weten dat je voor een groene plek niet per se een hele tuin nodig hebt: ook van stenen patio's en balkonnetjes kunnen groene oases worden gemaakt. Dus denk niet te snel 'wij hebben alleen stenen (grijs) en geen groen', als er geen boom op uw begraafplaats te vinden is. Ook korstmossen behoren tot het groen. En juist op begraafplaatsen zijn vaak de meest zeldzame korstmossen te vinden. Want juist daar is verstoring van het groen en grijs (waarop die korstmossen te vinden zijn – dus poets de oude stenen niet te erg op) relatief beperkt, waardoor (bijzondere) flora en fauna een kans krijgen. En heeft u die bijzondere korstmos, laat het de buitenwereld weten.

Zo trokken in het voorjaar van 2009 tientallen dagjesmensen naar het kleine kerkhof van de protestantse kerk van Ternaard om daar de bloeiende bostulpen te bekijken. En zo kan de Zwolse begraafplaats Bergklooster sinds 2006 de zeldzame knoflook-

De pelobates fuscus, de knoflookpad

pad in de strijd gooien. In dat jaar dook de pad voor het eerst op de begraafplaats op, uit een vers gedolven graf gekropen, zoals *De Stentor* schreef. Dat levert zo weer extra bezoek op van mensen die denken: wauw, wat een mooie begraafplaats; daar wil ik wel begraven worden.

Natuur kunt u ook zelf maken. En fauna kan ook door u zelf op de begraafplaats worden geïntroduceerd. In het ThemaTijdschrift *De Nieuwe Ooster* (december 2012) vertelden twee groenmannen dat ze eigenhandig twee kunstmatige poelen hadden gemaakt aan de rand van de begraafplaats en daar salamanders in hadden losgelaten en kikkerdril in gegooid. "Dat daar leven in zit, daar hebben wij zelf voor gezorgd."

Wéér De Nieuwe Ooster, hoor ik u denken, altijd die Amsterdammers met hun grootste, mooiste, groenste, et cetera begraafplaats. Maar dat u en anderen in Nederland dit denken, daar hebben ze wel zelf voor gezorgd. Een beetje Amsterdamse brutaliteit elders in Nederland kan geen kwaad, zeker niet als u daarmee de eigen begraafplaats bekender kan maken. Trouwens, ook dat groen aan de rand van De Nieuwe Ooster is er niet vanzelf gekomen. De twee groenmannen hebben dat eigenhandig aangelegd: een bosprieel, dat fungeert als bijzonder asverstrooiingsgebied.

Het hoeft natuurlijk geen 'bos' te zijn. Het kan veel simpeler, door plaatselijke imkers bijenkasten te laten plaatsen op de begraafplaats bijvoorbeeld. Of door tijdens de Week van de Begraafplaats met het publiek bijenhôtels te plaatsen. Of een 'plant een struik op/bij uw graf'-dag te organiseren. Of gezamenlijk bollen te planten. Zo moeilijk is het niet groen te denken. Maar vergeet dan niet dat persbericht naar de lokale pers te sturen!